

RARIK ohf.
Bíldshöfða 9
110 REYKJAVÍK

Reykjavík, 8. júlí 2013
Tilvísun: 2013050023/50.4.3
Verknúmer: 1073000

Efni: Rannsóknarleyfi til jarðhitaleitar í landi Reykja í Húnavatnshreppi

Orkustofnun vísar til umsóknar RARIK ohf. kt. 520269-2669, ásamt fylgiskjölum dags. 16. maí 2013, um rannsóknarleyfi í landi Reykja í Húnavatnshreppi, í samræmi við III. kafla laga um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu nr. 57/1998 (auðlindalaga). Umsóknin felur í sér að boruð verður ný 1000 – 1600 m djúp vinnsluhola, 110 m austan við holu RR-12, allt að tíu rannsóknarholur, 60-100 m djúpar, og því næst önnur vinnsluhola jafndjúp hinni fyrri. Óskað er eftir rannsóknarleyfi til 5 ára og fyrirhugað að hefja rannsóknarvinnuna, sem er framhald af fyrri rannsóknum, haustið 2013.

Umsókn RARIK ohf. fylgdu eftirfarandi skjöl:

1. loftmynd með hnitsettu afmörkuðu rannsóknarsvæði.
2. loftmynd með hnitsettri staðsetningu borhola.
3. ljósrit úr Þjóðskrá Ísland um eiganda jarðarinnar Reykja.
4. leiðbeiningar til umsóknar um rannsóknarleyfi.

Með vísan til 4. mgr. 5. gr. auðlindalaga var fram komin umsókn RARIK ohf. send til umsagnar Umhverfisstofnunar og Náttúrufræðistofnunar Íslands þann 3. júní 2013. Einnig var, í samræmi við ákvæði 13. og 14. gr. stjórnsýslulaga, nr. 37/1993, leitað umsagnar sveitarfélagsins Húnavatnshrepps og nýrra landeigenda sem aðila máls.

Orkustofnun barst umsögn Umhverfisstofnunar, dags. 13. júní sl., þann 19. s.m. Umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands, dags. 26. júní, barst stofnuninni þann 28. s.m. og þann 5. júlí barst bréf Húnavatnshrepps þar sem einnig kom fram álit nýrra landeigenda jarðarinnar.

Í umsögn Umhverfisstofnunar kemur fram að stofnunin geri ekki athugasemdir við hinar fyrirhuguðu framkvæmdir en bent sé á að við nýtingu svæðisins verði sjálfbærni höfð að leiðarljósi.

Ekki voru gerðar athugasemdir að hálfu annarra umsagnaraðila varðandi útgáfu rannsóknarleyfisins.

Orkustofnun hefur farið yfir umsókn RARIK ohf. og umsagnir sem stofnuninni bárust.

Orkustofnun bendir á að um er að ræða umsókn um leyfi til rannsókna á jarðhita í landi Reykja og að í leyfinu felast engin fyrirheit um nýtingu á svæðinu í kjölfarið. Ítrekar Orkustofnun það sem segir í 2. mgr. 1. g. leyfisins um að leyfið veitir ekki heimild til nýtingar á jarðrænum auðlindum.

Orkustofnun bendir á að mikilvægt er að raski sé haldið í lágmarki og gengið sé um svæðið af mestu varkárni og í samræmi við náttúruverndarlög, nr. 44/1999, einkum ákvæði 17., 34., 35., 37. og 38. gr. laganna. Að tekið sé tillit til umhverfissjónarmiða eftir fremsta megni þannig að sjónrænum áhrifum af rannsóknum verði haldið í lágmarki. Orkustofnun ítrekar enn fremur að leyfishafi gæti ákvæða 7.,

8., og 9. gr. leyfisins við framkvæmd leyfisins.

Þá telur Orkustofnun mikilvægt að þess sé gætt, komi ekki til nýtingar síðar meir, að frágangur verði með þeim hætti að ummerki vegna framkvæmdanna verði fjarlægð.

Þá ítrekar Orkustofnun það lögformlega skilyrði að önnur leyfi skuli liggja fyrir sem lög kveða á um áður en framkvæmdir hefjast, sbr. 5. og 14. gr. leyfisins. Í þessu samhengi bendir Orkustofnun á að lögum nr. 57/1998 er ekki ætlað að hrófla við eða víkja úr vegi löggjöf og reglum á sviði umhverfis-, náttúruverndar- og skipulagsmála, hvorki að því er varðar rannsóknir né nýtingu auðlinda. Lögunum er ekki ætlað að taka með heildstæðum hætti á umhverfismálum, náttúruvernd eða skipulagsmálum, sem tengjast rannsóknnum eða nýtingu þessara auðlinda. Um þau atriði gilda ýmis lög á sviði umhverfis- og skipulagsmála og eiga þau einnig við um rannsóknir og nýtingu samkvæmt lögunum. Er þetta áréttað í 1. gr. laga, nr. 57/1998, um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu þar sem segir að um rannsóknir og nýtingu samkvæmt lögunum gildi einnig náttúruverndarlög, skipulags- og byggingarlög og önnur lög sem varði rannsóknir og nýtingu lands og landsgæða.

Samkvæmt lögum er það Skipulagsstofnunar að ákveða hvort rannsóknarborun skuli í mat á umhverfisáhrifum. Þá er það í höndum skipulagsyfirvalda á hverjum stað að ákveða skipulag þess svæðis sem ætlunin er að rannsaka. Auk þessa eru rannsóknarboranir háðar ýmsum leyfum sveitarfélaga, s.s. starfsleyfi, framkvæmdaleyfi og/eða byggingarleyfi. Þá kann rannsóknarleyfishafi eftir atvikum að þurfa leyfi Umhverfisstofnunar til framkvæmda þar sem hætta er á að spillt verði friðlýstum náttúruminum.

Í rannsóknarleyfi til handa RARIK ohf. er þ.a.l. í 14. gr. skýrt tekið fram að leyfið sé háð almennum gildandi réttarreglum á hverjum tíma. Það undanþiggi ekki leyfishafa frá því að sækja um leyfi vegna starfsemi sinnar sem að öðru leyti er mælt fyrir um í lögum, nr. 57/1998, eða öðrum lögum sem starfsemin fellur undir.

Þá bendir Orkustofnun á að í leyfinu er að finna fyrirvara um að rannsóknarboranir, sem og aðrar framkvæmdir, falli undir framkvæmdir sem kunnir að vera háðar mati á umhverfisáhrifum, skipulagsskyldar framkvæmdir skuli vera í samræmi við skipulagsáætlanir, afla skuli framkvæmdaleyfa og byggingarleyfa viðkomandi sveitarstjórnar og að afla skuli starfsleyfis hjá viðkomandi heilbrigðisnefnd. Þá er skýrt kveðið á um að leyfishafa beri í hvívetna að fara að lögum í umgengni um rannsóknarsvæði, taka tillit til umhverfissjónarmiða við rannsóknir og framkvæmdir sem og við frágang að þeim loknum. Er sérstaklega bent á að um vernd rannsóknarsvæðis gildi lög um náttúruvernd.

Eins og fram kemur í 5. gr. laga nr. 57/1998, um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu, felur rannsóknarleyfi í sér heimild til þess að leita að viðkomandi auðlind á tilteknu svæði á leyfistímanum, rannsaka umfang, magn og afkastagetu hennar og fylgja að öðru leyti þeim skilmálum sem tilgreindir eru í lögunum og Orkustofnun telur nauðsynlega. Í 3. mgr. 1. gr. laganna segir að um rannsóknir og nýtingu, samkvæmt lögunum, gildi einnig náttúruverndarlög, skipulags- og byggingarlög og önnur lög sem varða rannsóknir og nýtingu lands og landsgæða. Í lögunum er ekki gerður greinarmunur á því hvort um er að ræða leyfi til leitar eða rannsókna. Rannsóknarleyfi er leyfi til leitar og rannsókna. Lögin skilgreina ekki frekar hvað felist í rannsóknnum eða hvaða skilyrði eru sett fyrir einstökum rannsóknarframkvæmdum. Rannsóknarboranir eru þannig ekki háðar leyfisveitingu Orkustofnunar.

Með vísan til framanritaðs vekur Orkustofnun athygli á að umrætt rannsóknarleyfi felur í sér almennt leyfi til rannsókna, en ekki leyfi til einstakra rannsóknarframkvæmda, hvort sem er yfirborðsrannsókna eða rannsóknarborana. Lögum nr. 57/1998 er hvorki ætlað að taka með heildstæðum hætti á umhverfismálum, náttúruvernd og skipulagsmálum, né hrófla við eða víkja úr vegi þeirri löggjöf. Því gilda t.d. ákvæði laga um mat á umhverfisáhrifum, laga um náttúruvernd og skipulagslaga um allar framkvæmdir rannsóknarleyfishafa þrátt fyrir útgáfu þessa rannsóknarleyfis.

Fyrirhugaðar framkvæmdir rannsóknarleyfishafa í kjölfar útgáfu þessa rannsóknarleyfis eru því háðar leyfum þar til berra yfirvalda. Rannsóknarleyfi þetta raskar því á engan hátt þeirri vernd sem náttúru og umhverfi er tryggð með öðrum lögum.

Með vísan til framanritaðs og í samræmi við III. kafla laga, nr. 57/1998, um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu, veitir Orkustofnun hér með RARIK ohf. rannsóknarleyfi á jarðhita í landi Reykja í Húnavatnshreppi, sbr. meðfylgjandi leyfi ásamt fylgiskjölum.

Gjald vegna veitingar rannsóknarleyfis þessa er 41.500 kr., sbr. 34. tölul. 11. gr. laga, nr. 88/1991, með áorðnum breytingum. Rannsóknarleyfið er afhent við greiðslu gjaldsins.

Ákvarðanir Orkustofnunar er lúta að veitingu, endurskoðun og afturköllun leyfa samkvæmt auðlindalögum, sæta kæru til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála skv. 33. gr. laganna. Um aðild, kærufrest, málsmeðferð og annað er varðar kærana fer samkvæmt lögum um úrskurðarnefndina nr. 130/2011.

Stjórnvaldsákvarðanir Orkustofnunar sem ekki má kæra til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála sæta kæru til ráðherra. Kæra til ráðherra skal vera skrifleg. Um meðferð máls fer að öðru leyti skv. ákvæðum stjórnslulaga nr. 37/1993.

Skúli Thoroddsen

Virðingarfyllst,
f. h. orkumálastjóra

Ragna Sigrún Kristjónsdóttir

Fylgiskjöl:
Rannsóknarleyfi ásamt fylgiskjölum.